

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING
MOLENWHEEL

LAGEWEG

TE TERHEIJDEN

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming Molenweel, gelegen aan de Lageweg te Terheijden

Opdrachtgever	Accent Adviseurs Luchthavenweg 13E 5657 EA Eindhoven
Rapportnummer	19690.003
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	28 november 2022
Vestiging	Zuid-Holland Hoofdweg 240 3067 GJ Rotterdam 088 - 5001600 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	De heer J. Bakker, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer B. van Wieringen, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
	4.1 Zorgplicht	7
	4.2 Soortenbescherming	7
	4.3 Gebiedenbescherming	8
	4.4 Houtopstanden	9
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	10
	5.1 Jaarrond beschermde nesten (categorie 1- 4)	10
	5.2 Situatie afhankelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5) en algemene broedvogels 12	
	5.3 Vleermuizen	12
	5.4 Grondgebonden zoogdieren	15
	5.5 Reptielen	16
	5.6 Amfibieën	16
	5.7 Vissen	17
	5.8 Libellen	17
	5.9 Vlinders	18
	5.10 Planten	18
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	19
	6.1 Huismus leefgebied	19
	6.2 Vleermuizen vliegroutes	19
	6.3 Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter leefgebied	19
	6.4 Grote weerschijnvlinder en grote vos waardplanten	20
	6.5 Algemene broedvogels	20
	6.6 Zorgplicht	20
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	22
	7.1 Natura 2000-gebieden	22
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	23
8	HOUTOPSTANDEN	24
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	25

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Accent Adviseurs opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Lageweg te Terheijden in het kader van project Molenweel.

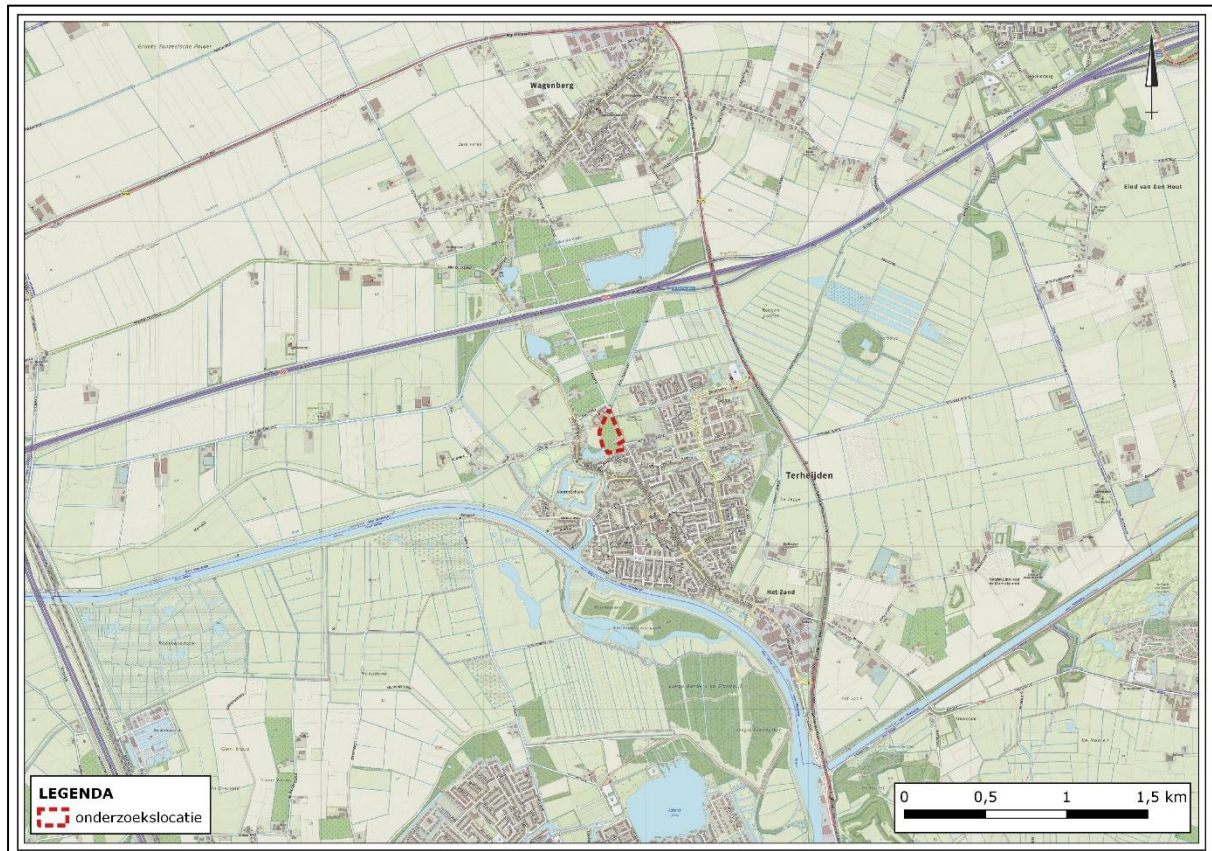
De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van voorgenomen woningbouwplan Molenweel en heeft als doel in te schatten of op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 22.130 \text{ m}^2$) ligt aan de Lageweg, te Terheijden. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De landelijk gelegen onderzoekslocatie betreft een onbebouwd perceel en functioneert als een tuin-derij. De kwekerij beslaat circa 80% van de gehele onderzoekslocatie en bevat diverse velden met verschillende soorten boeketplanten en -bloemen. De overige 20% van de onderzoekslocatie bestaat uit een (verwilderde) moestuin, grasstroken langs het water en tussen de kweekvelden door, haagbeukhagen en aaneengesloten knotwilgrijen. Op het perceel staat daarnaast onder andere een koepekas, een container met een aanbouw waar materiaal voor de kwekerij opgeslagen ligt, stapels met pallets en banden.

De onderzoekslocatie wordt ten noorden, zuiden en westen direct begrensd door de Vaartkantsevlief (oppervlaktewater). Ten oosten van de onderzoekslocatie ligt een ondiepe greppel en staat een boomrij van gewone essen en eiken met in het midden de Lageweg (autoweg). Ten zuidoosten van de onderzoekslocatie staan woonhuizen met schuren. De onderzoekslocatie staat ten noorden in verbinding met agrarische buitengebied.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 14 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Ligusterveld en koepelkas in de verte (kijkrichting door de verwilderde moestuin vanuit het zuiden).

Figuur 4. Ligusterveld gelegen in het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie met een deel van de westelijke knotwilgenrij (kijkrichting vanuit het zuiden).

Figuur 5. Vegetatie tussen de ligusterrijen (laag standpunt).

Figuur 6. Sneeuw bessenveld gelegen in het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Koepelkas en woekerende vegetatie met tijdelijk opgeslagen losliggend materiaal in het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 8. Stapels tijdelijk opgeslagen boomstammen en pallets met een haag van hulst op het westelijke gedeelte van de onderzoekslocatie.

Figuur 9. Binnenzijde koepelkas met woekerende vegetatie.

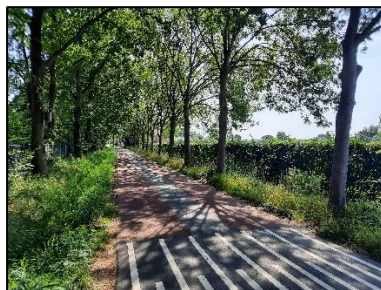
Figuur 10. Veld met rode sierbesjes gelegen in het noordwestelijke deel van de onderzoekslocatie (kijkrichting vanuit het noorden).

Figuur 11. Eén van de aanwezige muizenholen op de onderzoekslocatie.

Figuur 12. Container en tijdelijke opslag van kratten op het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 13. Gewone essenrij en eikenrij aan de Lageweg ten oosten buiten de onderzoekslocatie (kijkrichting vanuit het noorden).

Figuur 14. Vaartkanstevliet ten westen buiten de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om de onderzoekslocatie bouwrijp te maken voor de komst van nieuwbouwwoningen. Hierbij blijven de knotwilgrijen langs de waterkant behouden en op locaties waar knotwilgen ontbreken, worden nieuwe knotwilgen aangeplant. In de toekomstige situatie komt er geen openbare verlichting langs de contouren van de projectlocatie. De overige onderdelen op het terrein worden geamoveerd.

De eigenaar van het perceel is in 2022/2023 voornemens om meerjarige teelt, die niet meer rendabel is, te verwijderen en de velden in te richten met gras.

Een boomeffectanalyse wordt voor de knotwilgenrij (op de onderzoekslocatie) en de gewone essenrij (buiten de onderzoekslocatie) uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten uit de boomeffectanalyse, kunnen ingrepen op deze bomenrijen volgen. In de gewone essenrij moeten bomen verdwijnen voor in- en uitritten. De rij eiken aan de oostzijde van de Lageweg blijft behouden.

Bij het opstellen van de D2 versie is reeds een nulmeting en verkennend bodem- en bewortelingsonderzoek uitgevoerd. De bomen hebben over het algemeen een goede conditie en kwaliteit.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op donderdag 25 augustus 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Jaarrond beschermde nesten (categorie 1- 4)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn en hierdoor een jaarrond beschermde status hebben. Uit verspreidingsgegevens uit het NDFF-uitvoerportaal zijn er in de afgelopen 5 jaar in een straal van 3 kilometer de volgende (categorie 1-4 jaarrond) beschermde vogelsoorten aangetroffen: huismus, gierzwaluw, slechtvalk, steenuil, kerkuil, buizerd, havik, sperwer, boomvalk, zwarte wouw, wespandief, roek, ransuil, ooievaar en grote gele kwikstaart.

De **huismus** broedt doorgaans onder nissen van daken, onder (overhangende) dakpannen en in andere geschikte openingen op en rondom het dak of in de gevel. Het functionele leefgebied van de huismus bestaat uit verschillende elementen die in een straal van 100 á 200 meter rondom het nest aanwezig dienen te zijn. Jaarrond groene hagen, gevelbegroeiing of grote struiken zijn essentieel om als dekking te functioneren voor uitvliegende jongen. Daarnaast voorzien zij in voedsel en functioneren als collectieve sociale- en winterverblijfplaats voor huismussen. Ten tijde van het veldbezoek zijn geen huismussen op en rondom de onderzoekslocatie waargenomen. Er zijn geen ruimtes waargenomen in de container en aanbouw waar mogelijk een nestlocatie van de huismus aanwezig kan zijn. De container heeft geen openingen en de aanbouw is enkelwandig zonder mogelijkheid om in te broeden waardoor nestlocaties van de huismus uitgesloten kunnen worden. Nader onderzoek naar potentiële nestlocaties van de huismus wordt niet noodzakelijk geacht.

Het aanwezige groen op de onderzoekslocatie kan onderdeel uitmaken van functioneel leefgebied voor huismussen. De diverse beplanting waaronder ook haagbeuken worden gezien als mogelijk essentiële onderdelen voor het functionele leefgebied van de lokale populatie huismussen. Daarnaast zijn er open zandige plekken aanwezig die mogelijk kunnen dienen als stofbad. Alhoewel er op de onderzoekslocatie geen geschikte nestlocaties voor de huismus aanwezig zijn, zijn er in de directe omgeving zijn op 15 tot 75 meter afstand woningen gesitueerd met potentiële nestlocaties van huismussen. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat het aanwezige groen op de onderzoekslocatie een essentiële functie vervult voor het functionele leefgebied van de huismus. Nader onderzoek naar functioneel leefgebied van de huismus wordt op basis hiervan noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 6).

De **gierzwaluw** broedt doorgaans onder nissen van daken, onder (overhangende) kant- en nokpannen en in andere geschikte openingen op en rondom het dak of in de gevel. Gierzwaluwen hebben een vrije in- en uitvliegroute nodig met betrekking tot de nestlocatie met een minimale ruimte van drie meter diep en één meter breed. Het veldbezoek is uitgevoerd buiten het broedseizoen van de gierzwaluw. Ten tijde van het veldbezoek zijn geen gierzwaluwen waargenomen op en rondom de onderzoekslocatie. Mogelijke nestlocaties van de gierzwaluw kunnen op de onderzoekslocatie worden uitgesloten door het ontbreken van gebouwen. Nader onderzoek naar potentiële nestlocaties van de gierzwaluw wordt op basis hiervan niet noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 6).

De **slechtvalk** broedt op hoge (stenige) gebouwen en structuren, zoals kantoorgebouwen, torens, fabrieksschoorstenen en hoogspanningsmasten waar grote nesten worden hergebruikt of een legsel wordt gevormd op een kale ondergrond. Wegens het ontbreken van bebouwing op de onderzoekslocatie wordt nader onderzoek naar een nestlocatie van de slechtvalk niet benodigd geacht.

De **kerkuil** en **steenuil** zijn bewoners van (half)open landschappen, veelal het boerenland of locaties die in verbinding staan met agrarisch- en/of groen buitengebied. Kerkuilen vestigen zich graag in deels open gebouwen zoals schuren of kerktorens, die over geschikte ruimtes beschikken of waar nestkasten aanwezig zijn. De steenuil is een vogel die gebruikelijk leeft op erven van burgerwoningen, bij boerderijen in het agrarische cultuurlandschap en aan dorpsranden. Nestplaatsen van steenuilen kunnen aanwezig zijn in boomholten, vooral bij knoestige bomen en oude fruitbomen, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het dakbeschoot. Het leefgebied van beide uilensoorten is van belang voor een functionele nestplaats. Het leefgebied bestaat uit vaste rust- en winterverblijfplaatsen (veelal rondom de nestlocatie) en foerageergebied. Wegens het ontbreken van gebouwen en nestkasten op de onderzoekslocatie, kunnen nestlocaties van de kerkuil en steenuil op voorhand worden uitgesloten. De knotwilgen zijn onderzocht op nesten en deze nesten zijn niet aangetroffen. Daarnaast worden de stammen van de knotwilgen te laag geacht om als geschikt broedlocatie voor de steenuil te functioneren. De onderzoekslocatie kan door beide soorten in potentie gebruikt worden als foerageergebied door de landelijke ligging en dekking langs de bomenrijen. De meest dichtbijzijnde waarneming van een steenuil ten opzichte van de onderzoekslocatie, betreft een waarneming uit 2020 op circa 500 meter. Dit betreft een éénmalige waarneming van een steenuil ter plaatse in het dorpskern van Terheijden. De overige waarnemingen hebben betrekking op het buitengebied. De meest dichtbijzijnde waarneming van een kerkuil ten opzichte van de onderzoekslocatie, betreft een waarneming uit 2020 op circa 1 kilometer. Dit betreft een éénmalige waarneming van een kerkuil ter plaatse in het buitengebied ten zuiden vanaf de onderzoekslocatie. Gebruik van de onderzoekslocatie door beide soorten zal niet onopgemerkt blijven, door de ligging aan de dorpskern wordt de Lageweg vermoedelijk frequent door bewoners gebruikt. Nader onderzoek naar functioneel leefgebied van de steenuil en kerkuil wordt niet benodigd geacht.

De **buizerd**, **havik**, **sperwer**, **boomvalk**, **zwarte wouw** en **wespendief** broeden in bossen of half-open landschappen, vaak hoog in een boomkruin, waar ze grote nesten maken of hergebruiken. De nesten bevinden zich minimaal op zes meter hoogte vanaf de grond. De boomvalk broedt eveneens in nesten in hoge bomen maar ook in hoogspanningsmasten. De **roek** broedt in kolonieverband in clusters hoge bomen in groen buitengebied maar ook in stadsparken. Nesten van de roek kunnen voorkomen vanaf minimaal zeven meter hoogte maar doorgaans bevinden de nesten zich op een hoogte van 14 meter of hoger. De bomen aanwezig op en direct rondom de onderzoekslocatie zijn geïnspecteerd op het voorkomen van grote nesten. Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of grote nesten van deze soorten waargenomen op en nabij de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar potentiële nestlocaties van bovengenoemde soorten wordt niet noodzakelijk geacht.

De **ransuil** komt voor in verschillende landschappen variërend uit stadsparken, bosschages langs randen van buitengebieden maar ook in halfopen bossen, heide, hoogveen en moerasachtige gebieden. Ransuilen prefereren oude kraaien- of eksternesten op minimaal vijf meter hoogte bij voorkeur in een naaldboom. Buiten het broedseizoen bevinden ransuilen zich in roestbomen waar zij vaak gegroepeerd verblijven. Het functionele leefgebied bestaat naast een broedplaats, uit rustplaatsen en foerageergebied. De bomen aanwezig op en direct rondom de onderzoekslocatie zijn geïnspecteerd op het voorkomen van grote nesten. Tijdens het veldbezoek zijn geen grote nesten waargenomen op en nabij de onderzoekslocatie. De meest dichtbijzijnde waarneming van een ransuil ten opzichte van de onderzoekslocatie, betreft een waarneming uit 2018 op circa 250 meter. Dit betreft een éénmalige waarneming van een ransuil ter plaatse in het dorpskern van Terheijden. De overige waarnemingen hebben betrekking op het buitengebied. Gebruik van de onderzoekslocatie door de ransuil zal niet

onopgemerkt blijven, door de ligging aan de dorpskern wordt de Lageweg vermoedelijk frequent door bewoners gebruikt. Nader onderzoek naar functioneel leefgebied van de ransuil wordt niet benodigd geacht.

De **ooievaar** broedt op hoge locaties, bijvoorbeeld bovenop nestpalen, schoorstenen, hoge gebouwen of in hoogspanningsmasten. Tijdens het veldbezoek zijn er geen ooievaarsnesten of nestsporen op en rondom de aanwezige gebouwen aangetroffen. Het gebruik van de onderzoekslocatie en omgeving als broedlocatie voor de ooievaar kan hiermee uitgesloten worden. Nader onderzoek naar potentiële nestlocaties van de ooievaar wordt niet noodzakelijk geacht.

De **grote gele kwikstaart** broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan oevers van beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. Bij voorkeur zijn deze beken en rivieren snelstromend. De grote gele kwikstaart nestelt graag vlak bij stromend water in een nis in een muur, onder een brug of bij boomwortels in oevers. De onderzoekslocatie vormt geen geschikt habitat voor de grote gele kwikstaart door het ontbreken van snelstromende waterlichamen en plekken om te foerageren. Nader onderzoek naar de grote gele kwikstaart als broedvogel op de onderzoekslocatie wordt niet benodigd geacht.

5.2 Situatie afhankelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5) en algemene broedvogels

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Op de onderzoekslocatie zijn geen holen, grote nesten of nestkasten aangetroffen. Er zijn geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

De onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals houtduif, winterkoning, merel, wilde eend, krakeend, diverse ganzen en de Turkse tortel. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen op de onderzoekslocatie. De nesten van algemene broedvogels zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.3 Vleermuizen

Vleermuizen hebben een divers habitat bestaande uit verschillende onderdelen die met elkaar in verbinding staan. In de levenscyclus van vleermuizen kunnen verschillende perioden worden onderscheiden, zoals een periode dat jongen geboren en gezoogd worden, een periode waarin gepaard en gebaltst wordt en een winterrustperiode. In deze perioden gebruiken vleermuizen verschillende of dezelfde type verblijfplaatsen in gebouwen en/of bomen die als een netwerk met elkaar verbonden zijn door vliegroutes. In het netwerk van verblijfplaatsen bevinden zich ook foerageergebieden die afhankelijk van verschillende factoren essentieel kunnen zijn voor een lokale populatie vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen kunnen onder andere verblijfplaatsen hebben in spouwmuuren, achter gevelbetimmering, daklijsten, vensterluiken, onder dakpannen en gevelspleten. Boombewonende vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben in holtes, nissen en bastscheuren van bomen.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten bescherming onder de Wet natuurbescherming. Uit verspreidingsgegevens uit het NDFF-uitvoerportaal zijn er in de afgelopen 5 jaar in een straal van 3 kilometer de volgende vleermuissoorten aangetroffen: **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis**, **rosse vleermuis**, **meervleermuis** en **gewone grootoorvleermuis**. Volgens

de meest recente verspreidingsatlassen van de Zoogdiervereniging kunnen de volgende vleermuissoorten geografisch gezien ook op de onderzoekslocatie voorkomen: **laatvlieger** en **watervleermuis**.

5.3.1 Vleermuisverblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De container en aanbouw op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op geschikte ruimtes waar mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Er zijn geen geschikte openingen waargenomen. De container is volledig afgesloten en de onderdelen van de aanbouw zijn enkelwandig en sluiten nauw op elkaar aan. Daarnaast wordt de aanbouw permanent en frequent gebruikt als opslag van snijplanten en bloemen. De mogelijkheid voor vleermuizen om gebruik te maken van de binnenzijde van beide opstallen wordt ontzien. Nader onderzoek naar potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in de opstallen op de onderzoekslocatie, wordt om deze reden niet noodzakelijk geacht.

De knotwilgen zijn geïnspecteerd op mogelijke ruimtes waar verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Er zijn geen geschikte holtes, nissen of bast scheuren waargenomen in de bomen op de onderzoekslocatie. De knotwilgen hebben daarnaast een stamhoogte van circa 1,5 tot 2 meter waardoor deze in principe te laag zijn voor vleermuisverblijfplaatsen. In de takken van de knotwilgen zijn daarnaast ook geen geschikte vleermuisverblijfplaatsen waargenomen. Nader onderzoek naar potentiële vleermuizen in de bomen op de onderzoekslocatie, wordt om deze reden niet noodzakelijk geacht.

5.3.2 Foerageergebieden op de onderzoekslocatie

Vleermuizen gebruiken een netwerk aan foerageergebieden om voedsel te vinden. De hoeveelheid aan foerageergebieden die een lokale vleermuispopulatie behoeft, is afhankelijk van de kwaliteit en kwantiteit van de foerageergebieden. Op basis hiervan in combinatie met overige factoren, kunnen sommige foerageergebieden als essentieel worden geacht voor lokale populaties vleermuizen. Foerageergebieden van vleermuizen variëren van voor- en achtertuinen in stedelijke omgeving tot stadsparken, begraafplaatsen, bosranden en open windstille percelen. De meervleermuis en watervleermuis vertonen over het algemeen meer affiniteit met foerageergebieden boven (deels) beschutte waterlichamen dan andere vleermuissoorten.

De onderzoekslocatie kan in potentie functioneren als foerageergebied voor vleermuizen. Het gehele perceel kan door soorten zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gebruikt worden om te foerageren. Door de voorgenomen werkzaamheden kan tijdelijke verstoring en verlies ontstaan van deze potentiële foerageergebieden. In de directe omgeving zijn er voldoende (meer geschikte) alternatieve foerageermogelijkheden die tijdelijk functionele verlies van foerageergebieden op de onderzoekslocatie kunnen opvangen. Het betreffen potentiële foerageergebieden rondom het gemeentelijke groen aan de Lageweg, Rozenkwekerij van der Woning en de Vaartkantsvliet. Deze potentiële foerageergebieden bieden meer dekking door bomen en struweel dan op de onderzoekslocatie aanwezig is waardoor vleermuizen, naar alle waarschijnlijkheid, deze foerageergebieden meer prefereren. Door de relatief beperkte omvang van de onderzoekslocatie ten opzichte van het aanbod aan alternatieve foerageergebieden worden de potentiële foerageergebieden op de onderzoekslocatie op voorhand als niet essentiële foerageergebieden gezien. Tijdens werkzaamheden wordt desalniettemin geadviseerd om tijdens het actieve vleermuisseizoen (1 april tot 30 oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst, te werken met vleermuisvriendelijke verlichting om mogelijke verstoring op deze potentiële foerageergebieden te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.3.3 Vliegroutes op de onderzoekslocatie

Vleermuizen gebruiken een netwerk aan vliegroutes om zich te veilig te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Een vliegroute dient als een echo-oriënterende structuur, biedt de benodigde beschutting tegen weeromstandigheden en bescherming tegen predatoren. Donkere lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen, lanen en houtwallen genieten de voorkeur doordat zij aan de gestelde eisen van een functionele vliegroute voldoen. Bij gebrek aan dergelijke elementen worden lijnvormige elementen zoals gevels van gebouwen gebruikt. Enkele vleermuissoorten gebruiken daarnaast watergangen als vliegroute. Vleermuizen maken niet altijd gebruik van vliegroutes en kunnen zich ook diffuus verspreiden door foeragerende wijze een patroon te volgen om op de gewenste locaties uit te komen. In hoeverre een vliegroute gebruikt wordt en essentieel wordt geacht voor een lokale populatie vleermuizen, is van diverse factoren afhankelijk waarbij het zwaartepunt ligt op het aanbod aan alternatieven van éénzelfde of soortgelijke kwaliteit in de directe omgeving.

De lijnvormige elementen op de onderzoekslocatie betreffen knotwilgrijen aan de noord,- zuid,- en westzijde van het perceel. Vleermuizen die mogelijk verblijven in de omliggende woonwijken kunnen deze bomen gebruiken als vliegroute om foerageergebieden in de aangrenzende buitengebieden te bereiken. In de directe omgeving zijn geen soortgelijke vliegroutes van éénzelfde kwaliteit aanwezig die een tijdelijk of permanent verlies van een potentiële vliegroute op de onderzoekslocatie kunnen compenseren. Indien de knotwilgrijen ten delen of volledig wordt verwijderd (dit is niet het voornemen een boomeffectanalyse wordt uitgevoerd ten tijde van het opstellen van de rapportage), dient nader onderzoek naar deze potentiële vliegroute te worden uitgevoerd. De voorgenomen ingreep kan in dat geval mogelijk in strijd zijn met verbodsartikel 3.5, lid 4 van de Habitatrichtlijn. Door de voorgenomen bouwwerkzaamheden, in combinatie met behoud van de bomenrij, kunnen vleermuizen aan de westzijde van de bomenrij (waterzijde) gebruik maken van een ongestoorde vliegroute. Daarnaast kunnen de boomtoppen alsnog worden gebruikt als vliegroute. Nader onderzoek naar mogelijke vliegroutes voor vleermuizen wordt bij behoud van de knotwilgrijen niet noodzakelijk geacht. Tijdens werkzaamheden wordt geadviseerd om tijdens het actieve vleermuisseizoen (1 april tot 30 oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst, te werken met vleermuisvriendelijke verlichting om mogelijke verstoring op deze beschermde functies in de directe omgeving te voorkomen. In de permanente situatie (eindsituatie na oplevering van nieuwbouwwoningen) dient voorkomen te worden dat strooiligheid uit de buitenruimte van de nieuwbouwwoningen uitstraalt naar de knotwilgrijen. Bij het inrichten van de buitenruimte van de nieuwbouwwoningen en het opstellen van een verlichtingsplan wordt geadviseerd hier rekening mee te houden (zie hoofdstuk 6).

5.3.4 Vleermuisverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes buiten de onderzoekslocatie

De woningen ten zuidoosten worden vleermuisgeschikt geacht door losliggende dakpannen en open stootvoegen. Deze woningen vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden door een omliggende tuin. Potentiële vleermuisverblijfplaatsen in deze gebouwen kunnen om de reden niet verstoord worden of verloren gaan. De directe omgeving rondom de onderzoekslocatie wordt in potentie geschikt geacht als foerageergebied voor vleermuizen. De werkzaamheden hebben geen betrekking op de directe omgeving. Het is daarentegen verplicht om in het kader van de zorgplicht, zorg te dragen voor in de buurt foeragerende en passerende vleermuizen (zie alinea hieronder). De gewone essenrij en eikenrij kunnen in potentie functioneren als vliegroute. Door de ligging en verbinding met de dorpskern van Terheijden, waar doorgaans verblijfplaatsen aanwezig zijn van gebouwbewonende vleermuizen, wordt de functie van deze potentiële vliegroute voor vleermuizen op voorhand hoog geacht. Voor de rij gewone essen wordt een boomeffectanalyse uitgevoerd. De rij met eiken blijft behouden. Door het behoud van deze bomenrij blijft een lijnvormig element behouden en blijft er voldoende dekking voor vleermuizen. De kwaliteit van de potentiële vliegroute blijft naar verwachting

behouden waardoor in principe de rij met gewone essen verwijderd kunnen worden ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen.

Tijdens werkzaamheden wordt geadviseerd om tijdens het actieve vleermuisseizoen (1 april tot 30 oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst, te werken met vleermuisvriendelijke verlichting om mogelijke verstoring op deze beschermde functies in de directe omgeving te voorkomen. In de permanente situatie (eindsituatie na oplevering van nieuwbouwwoningen) dient voorkomen te worden dat strooilight uit de buitenruimte van de nieuwbouwwoningen uitstraalt naar de knotwilgenrij. Bij het inrichten van de buitenruimte van de nieuwbouwwoningen en het opstellen van een verlichtingsplan wordt geadviseerd hier rekening mee te houden (zie hoofdstuk 6).

5.4 Grondgebonden zoogdieren

Uit verspreidingsgegevens uit het NDFF-uitvoerportaal zijn er in de afgelopen 5 jaar in een straal van 3 kilometer de volgende volgens de Wet natuurbescherming streng beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen: bever, bunzing, hermelijn, wezel, steenmarter en eekhoorn. Volgens de meest recente verspreidingsatlassen van de Zoogdiervereniging kunnen de volgende volgens de Wet natuurbescherming streng beschermde grondgebonden zoogdiersoorten geografisch gezien ook op de onderzoekslocatie voorkomen: das.

De **bever** is gebonden aan waterrijke landschapstypen waarbij overgangsgebieden tussen land en water zoals in moerassen, beken, rivieren en meren de voorkeur genieten. De aanwezigheid van (loof)bomen is belangrijk aangezien dit een belangrijke voedselbron is en tevens een functie vervult in het maken van vaste rust- en verblijfplaatsen. Holen en burchten zijn verblijfplaatsen waar bevers gebruik van maken. Burchten van bevers zijn eenvoudig te herkennen en niet op de onderzoekslocatie aangetroffen. Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van de bever wordt niet noodzakelijk geacht.

Kleine marterachtigen komen voor in verschillende landschapstypen, maar de voorkeur gaat uit naar kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden om te foerageren en veelal water in de buurt. Dit kunnen overbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden. Het gehele functionele leefgebied dient met elkaar in verbinding te staan door dekkingsrijke landschapselementen, die tevens vaak als foerageergebieden worden gebruikt. Kleine marterachtigen maken een schuilplaats in oude holten van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das, maar ook onder steenhopen, in holle omgevallen bomen, onder boomwortels en in leegstaande schuurtjes of hooizolders. De **steenmarter** is een generalistische soort en komt in verschillende landschapstypen voor met een voorkeur voor verruigd en gevarieerd kleinschalig cultuurlandschap. Het leefgebied van de steenmarter bestaat uit vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en verbindingroutes. Vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter komen voor in oude holten van bijvoorbeeld konijn, vos en das, maar ook onder steenhopen, in holle omgevallen bomen, onder boomwortels, onder takkenhopen en in leegstaande schuurtjes of hooizolders. In tegenstelling tot kleine marterachtigen, tolereert de steenmarter over het algemeen meer urbane verstoring waardoor het voorkomen van de steenmarter in stedelijk gebied niet uit te sluiten is. Bij voorkeur worden foerageergebieden gebruikt in besloten omgeving met voldoende dekking. Verbindingsroutes en foerageergebieden worden als essentieel gekenmerkt indien vaste rust- en voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen of de steenmarter binnen of buiten de onderzoekslocatie hun functie verliezen door het wegnemen van onderdelen uit het leefgebied op de onderzoekslocatie.

Op de onderzoekslocatie zijn elementen aanwezig die mogelijk in gebruik kunnen zijn als vaste rust- en verblijfsplaats, verbindingroute en foerageergebied door kleine marterachtigen. Rondom de opstallen en langs hagen, bomen op de onderzoekslocatie kunnen potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen

sen aanwezig zijn. Daarnaast zijn er diverse muizenholen waargenomen op het perceel (figuur 11). Potentiële migratieroutes zijn gelegen langs de randen van de onderzoekslocatie langs de bomenrijen en woekerende vegetatie. Potentiële foerageergebieden zijn over het hele perceel aanwezig. Het vernietigen van deze potentiële functies kan leiden tot functionaliteitsverlies van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van de bunzing, wezel en hermelijn op en nabij de onderzoekslocatie door oppervlakte verlies van functioneel leefgebied. Bij de voorgenomen ingreep gaan bovengenoemde potentiële functies voor kleine marterachtigen en de steenmarter verloren waardoor nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen, migratieroutes en foerageergebied van kleine marterachtigen en de steenmarter op basis hiervan nodig wordt geacht (zie hoofdstuk 6).

De **eekhoorn** heeft een sterke voorkeur voor bosrijke gebieden met een variatie aan nootdragende bomen. De soort kan zich ook goed handhaven in stedelijke omgeving waarbij verbindende groenstructuren aanwezig dienen te zijn. De knotwilgen op de onderzoekslocatie zijn geen geschikte bomen voor eekhoorns. De gewone essen, direct naast de onderzoekslocatie, worden doorgaans ook niet gebruikt door eekhoorns. Deze bomen zijn geïnspecteerd op het voorkomen van eekhoornnesten. Deze nesten zijn niet waargenomen en de bomen blijven daarnaast gehandhaafd. Nader onderzoek naar vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de eekhoorn wordt niet nodig geacht.

De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats door **dassen**. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving eveneens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Dassen zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabij gelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren zoals de egel en enkele muizensoorten, kunnen de onderzoekslocatie gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats of als foerageergebied. In het kader van de zorgplicht is het zaak om hier zorgvuldig mee om te gaan (zie hoofdstuk 6).

5.5 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen beschermde reptielen waargenomen. Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

5.6 Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF is binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de streng beschermde soort waargenomen: poelkikker. Volgens de meest recente verspreidingsatlassen van RAVON kunnen de volgende volgens de Wet natuurbescherming streng beschermde amfibiesoorten geografisch gezien ook op de onderzoekslocatie voorkomen: alpenwatersalamander.

De **poelkikker** is een opportunistische soort en komt voor in verschillende landschapstypen zoals bos, heide, hoogveen maar ook in half natuurlijke graslanden, kleipolders met kwel en laagveen. De poelkikker gebruikt twee typen (vaste) rust- en voortplantingsplaatsen die in een jaarcyclus gebruikt worden. De voorkeur van voortplantingswateren van de poelkikker gaat uit naar zwak zure, schone, stilstaande en met zon beschenen poelen, vennen en sloten. De poelkikker is een goede zwemmer waardoor wateroppervlakten met diepteverschil kunnen functioneren als voortplantingswater mits ondiepe gedeeltes aanwezig zijn voor de opwarming en ontwikkeling van eieren. De poelkikker geeft

voorkeur aan voortplantingswateren met een rijke submerse en emerse watervegetatie. Winterverblijfplaatsen worden gebruikt vanaf circa oktober en bevinden zich op tal van plekken waaronder bijvoorbeeld: muizenholen, zelf gegraven holen in de grond, onder takkenhopen en stapels puin. Op de onderzoekslocatie zijn geen wateroppervlakten aanwezig. Het perceel staat niet in verbinding met geschikte voortplantingswateren. De ondiepe greppel ten oosten van de onderzoekslocatie is volledig beschaduwde en zeer eutroof door een volledige bedekking van eendenkroos. De Vaartkanstevliet, ten westen van de onderzoekslocatie, is te diep en te groot om als voortplantingswater te functioneren. Er zijn onvoldoende ondiepe oeverzones met uitbundige vegetatie waargenomen. Poelkikkers geven niet de voorkeur aan grote vijvers, meren en stromende wateren als voortplantingswater (BI12, kennisdocument poelkikker, 2017). De meest dichtbijzijnde waarnemingen van de poelkikker hebben betrekking op het buitengebied op circa 1 kilometer afstand. Om deze redenen wordt het perceel naar alle verwachting niet gebruikt als landhabitat door de poelkikker. Nader onderzoek naar vaste voortplantings- en landhabitat van de poelkikker wordt niet nodig geacht.

De **alpenwatersalamander** heeft een sterke voorkeur voor zandige leemgronden met bebossing van loofbomen en struwelen. Binnen het voorkeursbiotoop, is de alpenwatersalamander niet kritisch wat betreft aquatische voortplantingsplaatsen en terrestrische zomer- en winterverblijfplaatsen. De meest bepalende eisen die door alpenwatersalamanders gesteld worden aan voortplantingswateren zijn: stil tot niet langzaam stromend en weinig predatoren waardoor geïsoleerde plassen en watergangen voorkeur genieten. Het aantal zonuren is geen sturende factor voor de geschiktheid van voortplantingswateren waardoor zowel zonbeschenen als volledig beschaduwde wateroppervlakten geschikt worden geacht voor alpenwatersalamander. Daarentegen zijn wateroppervlakten met een dikke laag bladeren op de bodem wel meer geschikt als voortplantingsplaats. Het terrestrische landhabitat is belangrijk voor de soort aangezien juvenielen tot drie jaar uitsluitend het landhabitat gebruiken totdat ze geslachtsrijp zijn. Vochtige loofbossen met een zure strooisellaag en voldoende schuilmogelijkheden zijn bepalend voor geschikt landhabitat. Op de onderzoekslocatie zijn geen wateroppervlakten aanwezig. Het perceel staat niet in verbinding met geschikte voortplantingswateren. De ondiepe greppel ten oosten van de onderzoekslocatie is volledig beschaduwde en zeer eutroof door een volledige bedekking van eendenkroos. De Vaartkantsevllet, ten westen van de onderzoekslocatie, is te diep om als voortplantingswater te functioneren. Er zijn onvoldoende ondiepe oeverzones met uitbundige vegetatie waargenomen die alpenwatersalamanders benutten voor de ei-afzet en larve ontwikkeling. Daarnaast komen in voortplantingswateren over het algemeen geen vissen voor. Om deze redenen wordt het perceel naar alle verwachting niet gebruikt als landhabitat door de alpenwatersalamander. Nader onderzoek naar vaste voortplantings- en landhabitat van de alpenwatersalamander wordt niet nodig geacht.

Algemeen voorkomende amfibieën zoals de bruine kikker, groene kikker en gewone pad, kunnen de onderzoekslocatie gebruiken als landhabitat of als foerageergebied. In het kader van de zorgplicht is het zaak om hier zorgvuldig mee om te gaan (zie hoofdstuk 6).

5.7 Vissen

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar geen beschermde soorten waargenomen. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.8 Libellen

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar geen beschermde soorten waargenomen. Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun

.....

verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

5.9 Vlinders

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende streng beschermde soorten waargenomen: grote weerschijnvlinder. Volgens de meest recente verspreidingsatlassen van Vlinderstichting kunnen de volgende volgens de Wet natuurbescherming streng beschermde amfibiesoorten geografisch gezien ook op de onderzoekslocatie voorkomen: grote vos.

De **grote weerschijnvlinder** komt voor in oudere, vochtige loofbossen of groepen van samenhangende bosjes in beekdalen. De vlinder vliegt in deze habitattypen voornamelijk op open plaatsen of langs de randen. Honingdauw en sap van bloedende bomen worden voornamelijk gebruikt als voedsel. De vlinders zijn afhankelijk van de boswilg en grauwe wilg voor de ei-afzet. De **grote vos** komt voor in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote solitaire bomen. De soort is een zwerflustige soort en voedt zich met bloedende bomen, rottend fruit en honingdauw. De waardplanten voor ei-afzet is voornamelijk de iep, maar ook zoete kers en enkele wilgensoorten. Op de onderzoekslocatie is een groot aantal aan knotwilgen aanwezig die gelegen zijn in vochtige omgeving nabij open oppervlakte water met een bosschage. Voornemens blijft de rij knotwilgen behouden, ten tijde van het onderzoek wordt aanvullende een boomeffectanalyse uitgevoerd. In geval een deel of alle knotwilgen verwijderd dienen te worden, zal een nader onderzoek naar het voorkomen van beide vlindersoorten moeten plaatsvinden (zie hoofdstuk 6).

5.10 Planten

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar geen beschermde soorten waargenomen. Aangezien de locatie geheel bestaat uit een plantenkwekerij met frequente bewerking van het land en gebruik van (biologische) pesticiden, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Nader onderzoek naar beschermde vaatplanten wordt niet benodigd geacht.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Huismus leefgebied

Het beschadigen, verstoren of verwijderen van de essentiële leefomgeving van de huismus wordt gezien als een overtreding op artikel 3.1 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van huismusnestlocaties staat in direct verband met de leefomgeving in een straal van 100 á 200 meter eromheen. Bij het verstoren, beschadigen of vernielen van de functionele leefomgeving, kan in potentie een nestlocatie komen te vervallen. Er zijn ten oosten en zuiden gebouwen waargenomen met potentiële huismusnestlocaties. De onderzoekslocatie kan in potentie een functie vervullen als leefomgeving door de aanwezigheid van diverse groenstructuren en plekken om te foerageren/zandbaden te nemen. Desondanks het behoud van een brede kruidenvegetatie langs het water bij de knotwilgen en in de toekomstige situatie ruimte voor groen, wordt de onderzoekslocatie in potentie geschikt geacht voor leefgebied van huismussen. Op voorhand is het exacte gebruik door huismussen van de onderzoekslocatie niet in te schatten. De voorgenomen werkzaamheden kunnen daarom in strijd zijn met bovengenoemde verbodsartikelen. Soortgericht nader onderzoek dient te worden uitgevoerd om de functie van de onderzoekslocatie ten opzichte van deze potentiële nestlocaties van huismussen te onderzoeken.

6.2 Vleermuizen vliegroutes

Het beschadigen, verstoren of verwijderen van essentiële vliegroutes van vleermuizen wordt gezien als een overtreding op de Wet natuurbescherming artikel 3.5 lid 2 en 4. De onderzoekslocatie (en de bomenrij direct grenzend ten oosten ervan) bevatten enkele potentiële vliegroutes. Het betreffen de knotwilgrijen langs de noordelijke, zuidelijke en westelijke contour op de onderzoekslocatie. De rij gewone essen voorziet mogelijk in een potentiële vliegroute maar bij het verlies van deze gehele bomenrij wordt de vliegroute functie door de rij met eiken ten oosten van de Lageweg opgevangen dan al niet vervuld. In geval de knotwilgenrij ten delen of volledig gekapt dienen te worden, dient een nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen uitgevoerd te worden om vast te stellen of er daadwerkelijk sprake is van vliegroute.

6.3 Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter leefgebied

Het beschadigen, verstoren of verwijderen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen en onderdelen zoals migratieroutes en foerageergebieden die een essentieel onderdeel uit kunnen maken van de functionaliteit van deze vaste rust- en voortplantingsplaatsen van bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter, wordt gezien als een overtreding op artikel 3.10, lid 1, onderdeel a van de Wet natuurbescherming. De onderzoekslocatie bevat potentiële vaste ruste rust- en voortplantingsplaatsen, migratieroutes en foerageergebieden van de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter. De voorgenomen werkzaamheden kunnen daarom in strijd zijn met bovengenoemde verbodsartikel. Soortgericht nader onderzoek dient te worden uitgevoerd om de functie van de onderzoekslocatie voor de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter te onderzoeken.

6.4 Grote weerschijnvlinder en grote vos waardplanten

Het verwijderen van waardplanten van beschermde vlindersoorten, zoals de grote weerschijnvlinder en grote vos, wordt gezien als een overtreding op artikel 3.10, lid 1, onderdeel a van de Wet natuurbescherming. De onderzoekslocatie bevat een hoog aantal potentiële waardplanten die de grote weerschijnvlinder en grote vos kunnen gebruiken voor hun ei-afzet. De voorgenomen werkzaamheden hebben vooralsnog geen betrekking op deze knotwilgrijen. Voornemens blijven de knotwilgen behouden. In geval de knotwilgen ten delen of volledig gekapt dienen te worden, dient nader onderzoek naar gebruik van deze knotwilgen door de grote weerschijnvlinder en grote vos plaats te vinden.

6.5 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot eind augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien het groen toch binnen het broedseizoen gekapt dient te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.6 Zorgplicht

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden wanneer rust- of voortplantingslocaties worden aangetast. Het bouwrijp maken van het perceel dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uitgevoerd te worden. De geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden betreft de periode augustus tot oktober. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode

van winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

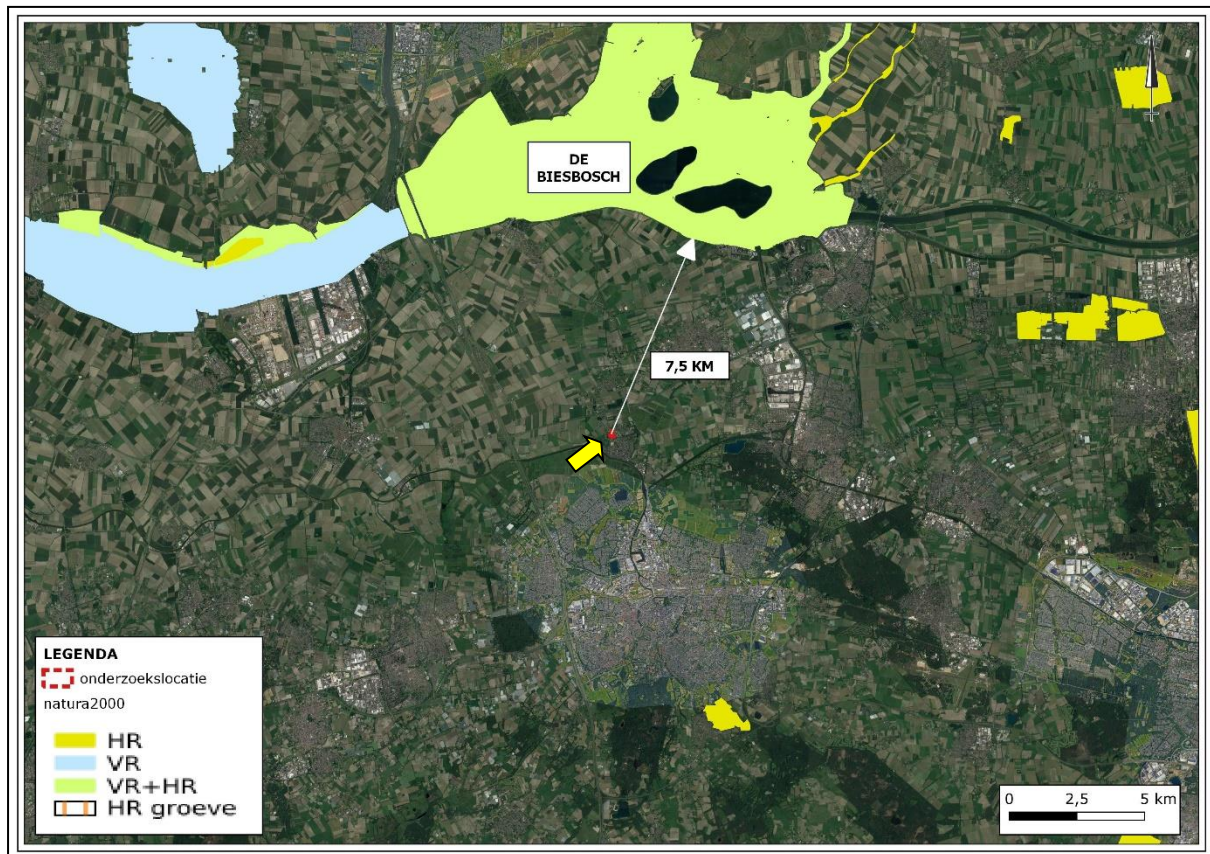
Werkzaamheden die tijdens het actieve vleermuisseizoen worden uitgevoerd (1 april tot 30 oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst, wordt geadviseerd om te werken met vleermuisvriendelijke verlichting om mogelijke verstoring van passerende en foeragerende vleermuizen in de directe omgeving te voorkomen. In de permanente situatie (eindsituatie na oplevering van nieuwbouwwoningen) dient voorkomen te worden dat strooilicht uit de buitenruimte van de nieuwbouwwoningen uitstraalt naar de knotwilgenrij. Bij het inrichten van de buitenruimte van de nieuwbouwwoningen en het opstellen van een verlichtingsplan wordt geadviseerd hier rekening mee te houden (zie hoofdstuk 6).

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuur- bescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke ge- bieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000-gebieden

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, de Biesbosch, bevindt zich op circa 7,5 kilometer afstand ten noorden van de onderzoekslocatie (zie figuur 16).

Figuur 16. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000-gebied de Biesbosch.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toenames van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand ($\pm 7,5$ km) tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de plannen (woningbouw) niet te verwachten. Vervolgonderzoek met betrekking tot Natura 2000 gebieden wordt niet noodzakelijk geacht.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 150 meter ten noordoosten van de onderzoekslocatie. In figuur 17 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 17. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Noord-Brabant de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de afstand van de onderzoekslocatie tot het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk en gezien de aard van de voorgenomen ingreep zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Er worden voornemens geen bomen gekapt. De aanwezige bomen de onderzoekslocatie betreft een houtopstand op erven of in tuinen.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Accent Adviseurs een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Lageweg te Terheijden in het kader van project Molenweel.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van voorgenomen woningbouwplan Molenweel en heeft als doel in te schatten of op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

De initiatiefnemer is voornemens om de onderzoekslocatie bouwrijp te maken voor de komst van nieuwbouwwoningen. Hierbij blijven de knotwilgrijen langs de waterkant behouden en op locaties waar knotwilgen ontbreken, worden nieuwe knotwilgen aangeplant. In de toekomstige situatie komt er geen openbare verlichting langs de contouren van de projectlocatie. De overige onderdelen op het terrein worden geamoveerd.

De eigenaar van het perceel is in 2022/2023 voornemens om meerjarige teelt, die niet meer rendabel is, te verwijderen en de velden in te richten met gras.

Een boomeffectanalyse wordt voor de knotwilgrijen (op de onderzoekslocatie) en de gewone essenrij (buiten de onderzoekslocatie) uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten uit de boomeffectanalyse, kunnen ingrepen op deze bomenrijen volgen. In de gewone essenrij moeten bomen verdwijnen voor in- en uitritten. De rij eiken aan de oostzijde van de Lageweg blijft behouden.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geslacht habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren of voorafgaand aan het bouwrijp maken van het terrein binnen het broedseizoen (maart tot eind augustus) een broedvogelininspectie uitvoeren.
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek uitvoeren naar de functionele leefomgeving op de onderzoekslocatie van de huismus.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	ja	mogelijk	nee	nee	tijdens werkzaamheden binnen het actieve vleermuisseizoen (april tot eind oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst, gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting. In de permanente situatie strooiligheid naar de directe omgeving voorkomen en vleermuisvriendelijke verlichting toepassen.

Soortgroep		Geschied habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
	vliegroutes	ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	indien de knotwilgenrij op de onderzoekslocatie ten delen of volledig verwijderd wordt, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar potentiële vliegroutes. tijdens werkzaamheden binnen het actieve vleermuisseizoen (april tot eind oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst, gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting. In de permanente situatie strooi-licht naar de directe omgeving voorkomen en vleermuisvriendelijke verlichting toepassen.
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek uitvoeren naar de functionele leefomgeving van bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter waarbij de vaste rust- en verblijfplaatsen, migratieroutes en foerageergebied onderzocht dient te worden. in het kader van de zorgplicht, dient er zorg te worden gedragen voor de mogelijk aanwezige algemene grondgebonden zoogdieren door gefaseerd het perceel buiten kwetsbare periodes bouwrijp te maken.
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	in het kader van de zorgplicht, dient er zorg te worden gedragen voor de mogelijk aanwezige algemene amfibieën door gefaseerd het perceel buiten kwetsbare periodes bouwrijp te maken.
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	indien de knotwilgenrij op de onderzoekslocatie ten delen of volledig verwijderd wordt, dient nader onderzoek naar gebruik van deze waardplanten door grote weerschijnvlinder en grote vos uitgevoerd te worden.
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000-gebied		7,5 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland		150 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusies en aanbevelingen

De onderzoekslocatie kan een essentiële functie vervullen voor potentiële huismusnestlocaties buiten de onderzoekslocatie. Het verwijderen van al het aanwezige groen is in strijd met de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek dient uit te wijzen of **huismussen** daadwerkelijk gebruik maken van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie biedt potentieel leefgebied voor de **bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter**. Op de onderzoekslocatie kunnen vaste rust- en voortplantingsplaatsen, migratieroutes en foerageergebieden aanwezig zijn. Het perceel bouwrijp maken is in strijd met de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek dient uit te wijzen of de bunzing, wezel, hermelijn en/of steenmarter gebruik maken van de onderzoekslocatie.

De knotwilgrijen langs de noordelijke, zuidelijke en westelijke contouren van de onderzoekslocatie kan in potentie gebruikt worden door **vleermuizen** om als vliegroute te functioneren en voor de **grote weerschijnvlinder** en **grote vos** als waardplant voor ei-afzet. Indien de knotwilgrijen ten delen of volledig worden gekapt, dient nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen en waardplanten van de grote weerschijnvlinder en grote vos uitgevoerd te worden. Er wordt geadviseerd om tijdens werkzaamheden binnen het actieve vleermuisseizoen (april tot eind oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst, gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting. In de permanente situatie strooilicht naar de directe omgeving voorkomen en vleermuisvriendelijke verlichting toepassen.

Met betrekking tot **algemene broedvogels** wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren om overtreding te voorkomen. Het broedseizoen loopt doorgaans van maart tot en met augustus. Werkzaamheden binnen deze periode kunnen ook in strijd zijn met algemeen voorkomende **grondgebonden zoogdieren** zoals egel, haas en muizensoorten en **algemene amfibieën**. Indien de onderzoekslocatie bouwrijp gemaakt dient te worden in deze periode of in de vorstperiode (betrekking op zoogdieren en amfibieën) wordt geadviseerd om een ecologisch werkprotocol te laten opstellen. Voorgaand aan de werkzaamheden dient bijvoorbeeld in dat geval een broedvogelinspectie te worden uitgevoerd.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- BIJ12 (2022a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 28 november 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Terheijden, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 28 november 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 28 november 2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 28 november 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Bijlage I toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollonvlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrondbout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmst, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aangeesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

